

En vóóraan moeten de deuren

Hoe spéelt dat nou, als je van het toneeltje of podium in café of dorps huis de overstap maakt naar de Klinker-Bühne? Deelnemers aan het eenakterfestival van vrijdag en zaterdag probeerden die praktijk tijdens een repetitie-morgen uit. Je zag er een paar achter op het brede en diepe toneel plaatsnemen, als waren ze bevreesd voor dat grote gapende gat met 680 lege plaatsen vóór hen. Of men drentelde op een paar meter heen en weer niet gewend een dialoog tijdens een loop door de hele kamer heen lekker uit te spelen. Zoals ingewijden weten, kun je door het maken van afstand „spanning” in zo'n gesprek hangen.

't Was duidelijk wennen. Maar toch kwamen er een paar al goed los, al hadden ze dan niet alle vereiste attributen bij de hand. „D'r mouten nog kopkes komen. En d'r mouten bloumen stoan”. Amateurs zijn gewend alle zorg aan de aankleding te besteden. En terecht. Maar tijdens het festival komt het in de eerste plaats op het spel aan. Of je je durft geven in je rol, even door de schroom van de vreemde omgeving en het andere publiek heen kunt prikken.

„Er zijn een paar, die nog teveel brabbelen. Ze moeten zich de rol nog meer eigen maken”. Een kritische regisseur is toch maar je ware en Midwolda '82 kreeg van de hare, Meyer, deze week nog repeteren in het vooruitzicht gesteld. Hoewel er op koninginnedag al succes thuis is geboekt met het twee keer opvoeren van „Ain laifdesverkloaren mit hindernissen”.

Er wordt trouwens ook Nederlands in gesproken en vandaar, dat de term „minnekozen” valt. Een ouderwets woord voor „vrijen” en daar gaat het om bij de jonge ploeg uit „de Schakel”. Kobus op vrijersvoeten liep bij de repetitie trouwens ook letterlijk tegen de lamp. Knap, als hij dat vrijdag weer voor elkaar krijgt, zonder de indruk te wekken, dat het nu opzettelijk gebeurt.

Het „grote stuk” voor komend seizoen is nog niet uitgekozen. Meijer zegt zulks met extra zorg te willen doen, omdat het eerste lustrum ermee gevierd moet worden. Midwolda kijkt dus nu al vooruit naar 87...

SPRAAKGEBREK

De voorkeur gaat bij TOG Nieuwolda uit naar het Nederlands. Er zijn namelijk spelende leden, die, als „import”, het

dialekt niet machtig zijn. Is het dan niet moeilijker het stuk vaker te brengen, omdat de voorkeur van publiek toch wel naar het Gronings uitgaat? De

kerzaal leek te hebben afgestemd), kwijtraakt.

Er komt ook een persfotografie in dit stuk voor, die qua snelheid van handelen de echte col-

*„Eenakterfestival”
Vandaag de andere vier!*

Nieuwolders zeggen niet te klagen te hebben over de vraag uit omliggende dorpen om daar te komen optreden. „De automaniak” is trouwens speciaal voor dit festival op het repertoire gezet.

„We hebben nog maar drie keer gerepeteerd”, aldus één van de dames, die overigens moed zegt te putten uit het gezegde van een slechte generale. Dat slaat dan op het stokken van de dialogen, als de toeter van de bel een keer uitblijft. Eén speler heeft het extra lastig, omdat de tekst van „De automaniak” vereist, dat hij zijn „f” en „v” van een extra „l” voorziet. Een spraakgebrekje dus, dat hij, dank zij een lerares (die haar dictie al op de Klin-

lega, die de plaat bij dit verhaal maakte, met stukken slaat. En dat zegt wat. Alleen zou ik háár foto (de hoofdpersoon keek niet eens in de lens) wel eens willen zien...

De vaart in de changementen (meubels af, andere meteen weer op, omkleden) was trouwens toch een opvallend element tijdens de repetitie van de doorloop van de eerste avond. Zo moet het ook tijdens een festival. Lang wachten op veranderingen is vervelend voor het publiek, al zal dat dan ook in meerderheid bestaan uit ahang van de verenigingen.

„OP EN AF”

Vóóraan op het toneel spelen

is nog een vereiste voor een goed contact met de toeschouwers. TOG Nieuwolda's regisseur Haddingh zegt, dat hij juist daarom altijd deuren op het eerste plan laat aanbrengen. Deuren, ja, die moeten er eigenlijk zijn, willen de spelers het idee hebben, dat ze „op” komen en „af” gaan. Ze zijn dat zo gewend. Dus moet Jo Wildeman, die als inspicient bij de organiserende werkgroep optreedt, daarvan wel een notitie maken: „Ja, ze willen een deur”.

Bij „Toveroos” is een tafel het voornaamste attribuut. Er omheen de burgermansfamilie, die bruiloft à la Brecht viert: evenals „Eduard en Agrippien” van Vita Nova een stuk, dat qua keuze nogal verschilt van de rest van het meest kluchtige gebodene. De Oosterbroekers hebben het al vaker gespeeld, dit seizoen, maar blijven er ook deze week nog aan werken.

De opvoering van a.s. zaterdag betekent het officiële slot van een druk jubileumjaar (eerste lustrum), waarin verder „Moord in de kleedkamer”, „Tussen vijf en half zes” en „Je kunt het toch niet meenemen” handenvol werk voor alle leden betekenden. „Dat is ook de bedoeling van een toneelvereni-

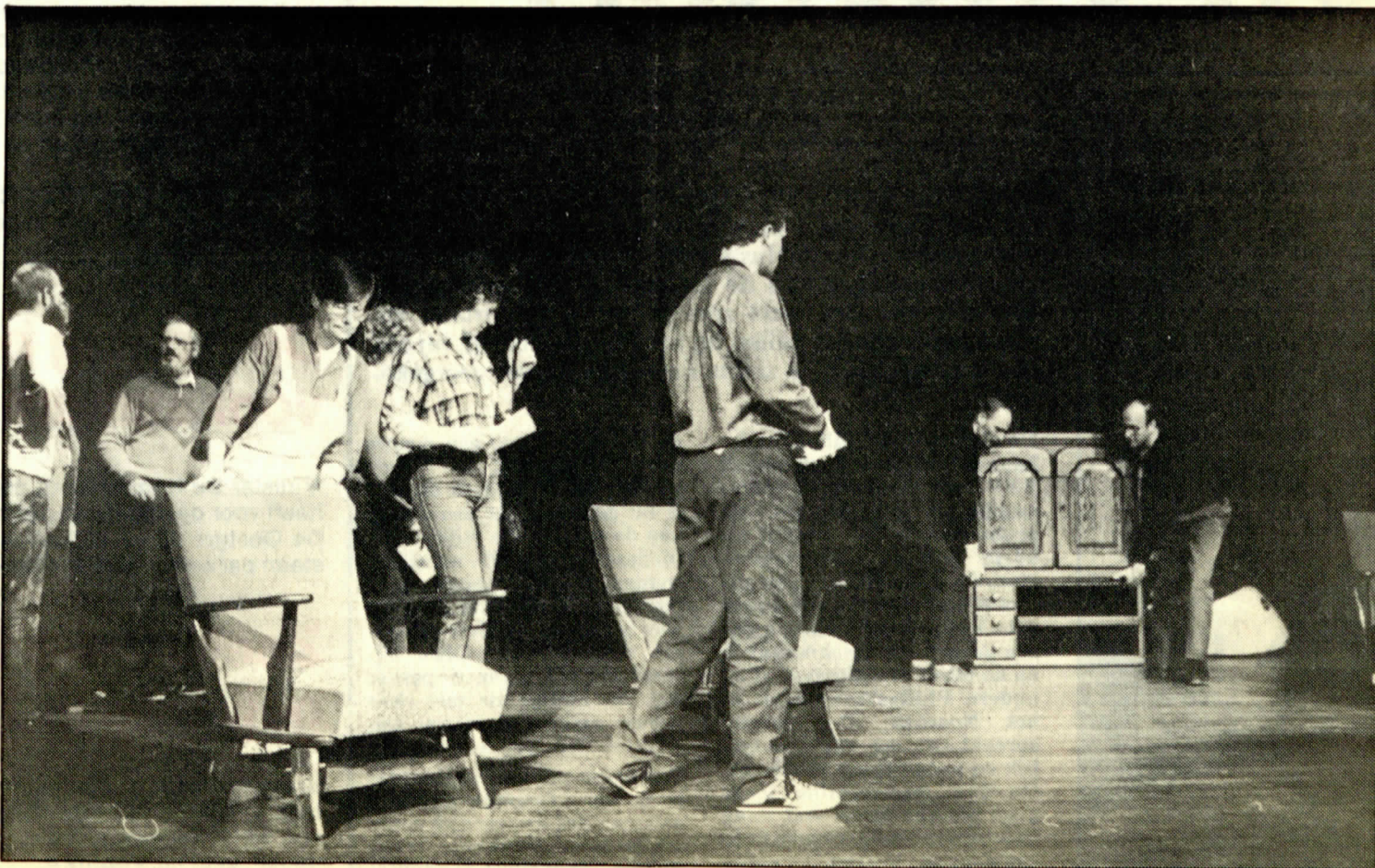
ging”, aldus voorzitter Albi Nieuwenhuis. „Iedereen zoveel mogelijk op de planken”. En proberen ook zo goed mogelijk te (leren) acteren.

Hoewel de publieke wens werd geopperd naar een wat „gemakkelijker” om zijn inhoud aansprekend stuk. „Je zou het commerciële kunnen noemen”, zegt Nieuwenhuis, „één of twee eenakters van het betere soort, maar een groot stuk voor een breder publiek”. Hij wil de uitvoering van het beleid overigens gaarne overlaten aan zijn opvolger: „Na zoveel jaren moet een ander dat eens doen”. Hoewel zijn enthousiasme om te spelen er bepaald niet onder zou lijden, integendeel misschien. De dan wellicht nog overtollige

Na de dochter tudebekje en dan drieling bij KNA

energie kan hij altijd in het clubblad kwijt...

„Kunst Na Arbeid” had „Appie brengt oetkomst” al in portefeuille. Geen extra on-

Een repetitie in de Klinker

er nog van vorig jaar, toen Jan Zijls eenakter voor de voetbalvereniging in Scheemda is gespeeld. De stap van het Esbörg-toneel naar de Klinker zal niet zo moeilijk zijn. „Ze kunnen het spelvlak net zo groot maken als ze willen”, zegt mevr. Aukje Hendriks-Post, regisseuse van de vereniging, die ze als „heel gezellig” beschrijft.

Zeven keer is afgelopen seizoen in die sfeer „Eem veurstellen, ik bin joen dochter” ten tonele gevoerd. Vaker hoefde het ook niet, omdat het uit-spelen toch een belasting blijft voor die familieleden en huisgenoten, die het acteren niet beoefenen en het stuk na de première terecht voor „gezien” houden. Om wille van die betrokkenheid met de club wil „Kunst Na Arbeid” volgend jaar toch een lang weekend houden, met alle mannen, vrouwen en kinderen, in vakantiehuisjes.

Dat zal de inzet zijn van het seizoen, waarin „Hoera, 'n drieling”, klucht van Dick van Maasland, wordt gespeeld, in het Gronings herschreven door de regisseuse. Er zijn leden, die de tekst vanuit het Nederlands meteen in dialect willen leren zeggen, maar dat valt niet altijd mee. „Je moet soms zinnen, net als in het Engels, helemaal om-draaien”, aldus mevr. Hendriks.

In de eenakter van de tweede avond, zaterdag, draait het om het zeggen van het woord „tudebekje” dat een drietal dames maar niet uit de mond kunnen krijgen, als een man hen daartoe wil dwingen. „Lutje knecht” Appie ziet daartoe toch, op een listige manier, kans. Een man, die drie vrouwen de baas is. Is het niet vaker andersom? „Ach, dat zal over en weer wel eens het geval zijn”, meent de regisseuse.

Van „evenwicht” in de bezetting is bij „Kunst Na Arbeid” ook sprake: er zijn zes spelende dames en evenveel spelende heren. Echte jongeren, dáár blijft gebrek aan. Je kunt niet altijd iemand van 35 voor 25 laten spelen. Maar met het nieuwe stuk over een drieling zijn die problemen er kennelijk niet. Allicht niet, met een klucht.

In twee Allemaal sJow-afleringen hebben we iets willen laten zien van wat acht toneelverenigingen bezighoudt rondom hun optreden. En willen aangeven, dat er voor en achter de schermen van het clubleven veel moet gebeuren voor het doek kan splijten. Er zijn al heel wat mensen in touw geweest, voordat Kobus-Krieno op het toneel kan gaan staan en zeggen: „Loat mie moar ais begunnen kemedie te speulen zoes ze dat nuimen!”. Wie dat nog nooit gedaan heeft, weet niet half, hoe moeilijk, maar